

Kansalaisaloite: Ryhtyminen lainvalmistelutoimenpiteisiin matkustajakohtaisen lentoveron säätämiseksi, KAA 1/2020 vp

Asiantuntijalausunto, Finavia Oyj

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaosto

Finavia Oyj
Mikko Viinikainen, kestävän kehityksen johtaja

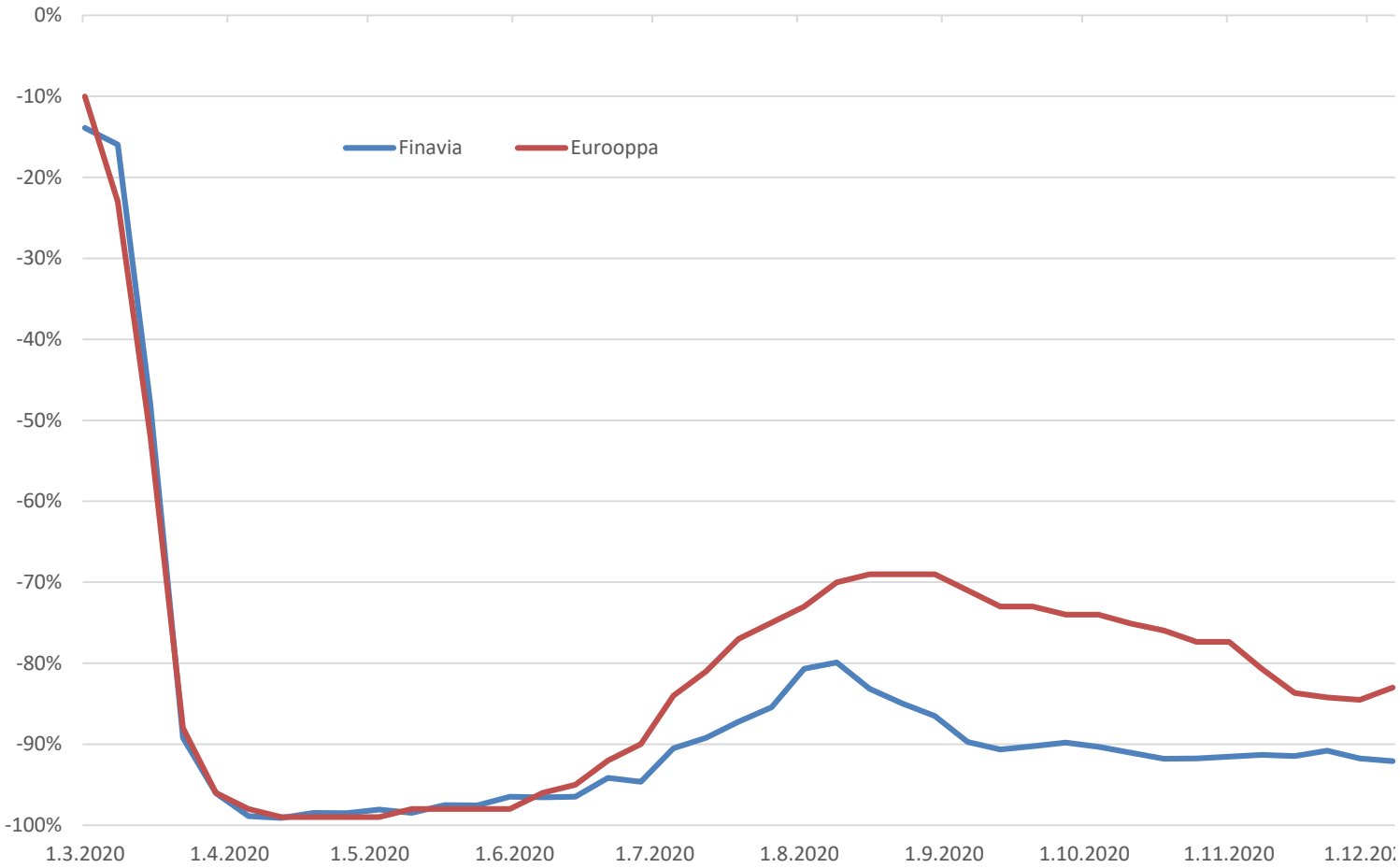
FINAVIA
for smooth travelling

Kansalaisaloitteen 2.5.2019 jälkeen lentoliikenteen tilanne ja ennusteet ovat täydellisesti muuttuneet

Viimeisen vajaan kahden vuoden aikana lentoliikenne ja käsitys sen päästöjen kehittymisestä on tyystin muuttunut

1. Pandemia on romahduttanut koko lentoliikenteen toimialan
2. LVM on laatinut raportin lentoliikenteen päästöjen vähentämiskeinoista
3. Valtioneuvoston kanslia on teettänyt selvityksen uusiutuvien lentopolttoaineiden jakeluvelvoitteesta
4. LVM on laatinut luonnoksen valtioneuvoston periaatepäätökseksi lentoliikenteen päästöjen vähentämisestä
5. Airbus julkaisivat täysin uuden ja päästöttömän lentokoneteknologian kehityshankkeen
6. Euroopan lentoliikenneala on sitoutunut Net Zero Carbon -tavoitteeseen

1a. Pandemia romahdutti lentoliikenteen - Suomessa matkustajamäärien lasku on ollut muuta Eurooppaa voimakkaampaa

Lähde: ACI Europe ja Finavia

Elpyykö Suomen lentoliikenne ja lentoasemaklusteri vai jääkö se jälkeen?

Työ- ja elinkeinoministeriö on asettanut selvityshenkilön arvioimaan tarvittavia toimenpiteitä ilmailualan selviytymiseksi koronatilanteesta. Tavoitteena on varmistaa, että alalla on edellytykset kestävään kasvuun tulevaisuudessa.

FINAVIA
for smooth travelling

1b. Lentoliikenteen toipuminen kestää pitkään

Kansainvälisesti ennakoidaan lentoliikenteen palaavan 2019 tasolle aikaisintaan 2024 – talousvaikutukset ovat valtavia.

Alalla on massairtisanomisia ja koko Suomen matkailuelinkeino on kriisissä.

Lentoliikenteen volyymi ja päästöt tulevat olemaan vuoden 2024 loppuun saakka paljon pienemmät kuin vuonna 2019. Vuosien 2020-2023 kumulatiiviset Suomen lentoliikenteen päästöt ovat alle puolet normaalitilanteesta.

Koronapandemia siis vähentää päästöjä (kotimaan lennot ja ulkomaan lähtevät lennot) vähintään kahden vuoden päästöjen verran.

2. LVM on laatinut raportin lentoliikenteen päästöjen vähentämiskeinoista

Osana Fossiiliton liikenne –tiekarttaraporttia on laaja katsaus lentoliikenteen päästöistä ja niiden hallintakeinoista.

Kansainvälisiä keinoja ovat päästökauppa Euroopassa sekä globaalilla tasolla ICAOssa sovittu CORSIA-järjestelmä, joka on ensimmäinen toimialakohtainen päästöjen hallintamekanismi maailmassa.

Verojen osin raportti toteaa:

” • …suuntaa-antavien arvioiden perusteella veron avulla saavutettavat päästövähennykset olisivat vaatimattomia suhteessa veron lentoliikennetoimialaan ja Suomen saavutettavuuteen kohdistuviin kielteisiin vaikutuksiin.
• Laajemmilla alueellisilla tai erityisesti globaaleilla veroilla olisi mahdollista saavuttaa kansallisia veroja suurempi ilmastovaikuttavuus ja vääristää vähemmän toimialan kansainvälistä kilpailua. ”

3. Valtioneuvoston kanslia on teettänyt selvityksen uusiutuvien lentopolttoaineiden jakeluvelvoitteesta

VALTIONEUVOSTON SELVITYKSIÄ

Konsultin johtopäätökset (14.12.2020):

Jakeluvelvoite on selkeä ja tehokas ohjauskeino lentoliikenteen päästöjen vähentämiseen, mutta vuoden 2030 tavoitetason asettamisessa tulisi huomioida sekä epävarmuudet kilpailukyvylle että mahdollisen tankkeroinnin ja uudelleen reitityksen riskit.

Jakeluvelvoitteen tasoa ja mahdollista sähköpolttoaineiden alavelvoitetta tulisi tarkastella uudelleen vuonna 2025, kun sekä covid-19 -pandemian että jakeluvelvoitteen vaikutukset ovat paremmin selvillä ja sähköpolttoaineiden teknologia kehittynyt.

4. Luonnos valtioneuvoston periaatepäätökseksi lentoliikenteen päästöjen vähentämisestä

Luonnoksessa periaatepäätökseksi (30.11.2020) käsiteltiin seuraavia toimenpiteitä:

1. Vaihtoehtoisten käyttövoimien edistäminen
2. Liikennejärjestelmän ja liikennevälineiden energiatehokkuuden edistäminen
3. Hinnoittelu

Uusiutuvia lentopolttoaineiden käytön lisäämistä pidettiin yhtenä tärkeimmistä päästötoimista.

Lentoveron osin todettiin kuten Fossiiliton liikenne -raportissa

5. Airbus julkaisi täysin uuden ja päästöttömän lentokoneteknologian kehityshankkeen

Airbus julkaisi syyskuussa 2020 kehitysohjelman, joka tuo vetyvoimateknologiaan perustuvat ilma-alukset kaupalliseen ilmailuun vuoteen 2035 mennessä.

Tämä tulee voimakkaasti muuttamaan lentämisen teknologiaa ja päästöjen kehittymistä vuosien 2035 – 2050 välillä.

Uusi teknologia nostaa lentämisen hintaa.

6. Euroopan toimiala on sitoutunut nettonollapäästöihin (Net Zero Carbon)

Euroopan lentoliikennetoimialan raportti nettonollapäästöjen saavuttamisesta vuoteen 2050 julkaistiin 11.2.2021 (https://www.destination2050.eu/)

Samalla toimijat (mm. lentoyhtiöjärjestö A4E, johon kuuluvat esim. AirFranceKLM, Lufthansa, ja Finnair) julkaisivat sitoumuksensa tähän tavoitteeseen.

Raportti arvioi uuden teknologian (uusiutuvat polttoaineet, sähkö ja vedyn käyttö) päästövähennyspotentiaalin vuoteen 2050. Uusi teknologia myös nostaa lentämisen kustannuksia, ja tämä vaikuttaa kysynnän kasvua hidastavasti (aiempiin skenaarioihin verrattuna).

Finavia: Tässä tilanteessa ei ole tarkoituksenmukaista valmistella lentoveroa

Pandemia on vähentänyt Suomen matkustajaliikennettä 90%, ja lentojen määrää 80%.

Lentoliikennealalla on massairtisanomisia. Vantaan kaupungin arvion mukaan yksin Vantaalla on uhattuna 10000 työpaikkaa.

Suomen matkailuelinkeino on suurissa vaikeuksissa kansainvälisten työ- ja vapaa-ajan matkustajien puuttuessa, erityisesti Lapissa.

Suomessa LVM on laatinut selvityksiä päästöjen vähentämisestä lyhyellä aikavälillä ja asiassa on jo valmisteltu luonnos valtioneuvoston päätökseksi.

Lentokonevalmistaja Airbus on julkistanut projekteja, jotka tähtäävät hiilipäästöttömien ilma-alusten kehittämiseen vuoteen 2035 mennessä.

Osana EU:n Green Dealin tavoitteiden toteuttamista eurooppalainen lentoliikennetoimiala on sitoutunut työskentelemään saavuttaakseen nettonollahiilipäästöt (Net Zero Carbon Emissions) vuoteen 2050 mennessä.

”Every Flight Begins At The Airport”

FINAVIA
for smooth travelling

www.finavia.fi/ymparisto
mikko.viinikainen@finavia.fi

FINAVIA
for smooth travelling